

№ 5-267/22
від «31» березня 2022 року

Прем'єр-міністру України
Д. ШМИГАЛЮ

Вельмишановний Денисе Анатолійовичу!

Асоціація міст України проаналізувала постанову Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку компенсації витрат за тимчасове розміщення внутрішньо переміщених осіб, які перемістилися у період воєнного стану і не отримують щомісячної адресної допомоги внутрішньо переміщеним особам для покриття витрат на проживання, в тому числі на оплату житлово-комунальних послуг», затверджену на засіданні Уряду 19.03.2022 за № 333.

Постановою затверджено Порядок компенсації витрат за тимчасове розміщення внутрішньо переміщених осіб, які перемістилися у період воєнного стану і не отримують щомісячної адресної допомоги внутрішньо переміщеним особам для покриття витрат на проживання, в тому числі на оплату житлово-комунальних послуг (далі – Порядок).

На думку АМУ, затверджена редакція Порядку неможлива в практичному застосуванні у більшості територіальних громад України.

1. Пунктом 7 Порядку визначено, що компенсація здійснюються, в тому числі, за рахунок коштів місцевих бюджетів. На фоні скорочення центральною владою дохідної бази місцевих бюджетів така норма матиме надзвичайно негативні наслідки:

- Вимивання коштів з бюджетів місцевого самоврядування і відповідне скорочення фінансування на оборонні потреби та на забезпечення першочергових потреб територіальних громад, які приймають внутрішньо переміщених осіб (далі – ВПО). Органи місцевого самоврядування (далі – ОМС) не матимуть коштів для виплати зарплат працівникам комунальних підприємств, установ та організацій, які забезпечують життєдіяльність громади. ОМС вимушені будуть спрямовувати кошти на вищезазначену компенсацію, яку не захоче фінансово забезпечувати центральна влада.

- Підвищення соціального напруження в громадах, які приймають ВПО. Жителі громад просто відмовлятимуться приймати переселенців, бо не захочуть, щоб ОМС робив вибір між отриманням зарплати в бюджетній сфері та виплатою компенсації за розміщення ВПО.

- Сигнал для всіх територіальних громад України, що Уряд не здатний виконати державні зобов'язання і перекидає загальнодержавні питання на розсуд ОМС. Тобто,

питання виплати компенсацій за розміщення ВПО ставиться в залежність від спроможності місцевого бюджету. Такі дії Уряду підштовхують місцеву владу не сприяти в розвитку соціальних програм для ВПО. І результатом цього може стати невиконання Президентських програм щодо соціального захисту ВПО.

Пропонуємо виключити з Порядку норми щодо фінансування компенсації витрат за тимчасове розміщення ВПО за рахунок коштів місцевих бюджетів.

2. Пунктом 5 Порядку передбачено, що ОМС здійснюють перевірку (верифікацію) окремих даних про ВПО. Така перевірка потребує доступу до єдиної інформаційної бази даних про внутрішньо переміщених осіб. В той же час, абсолютна більшість ОМС не має доступу до цієї бази даних (доступ є лише в органів соцзахисту райдержадміністрацій та міських міст обласного значення рад). Програмний комплекс «ІС «Соціальна громада» на сьогодні також не дає можливості ОМС переглядати необхідну інформацію про ВПО. Тобто, ОМС не зможуть виконати норму Порядку і, як наслідок, особи не отримають відповідну компенсацію.

Пропонуємо або доопрацювати програмні комплекси/бази даних та надати усім ОМС доступ до інформації про ВПО, або передбачити здійснення відповідної перевірки райдержадміністраціями на території територіальних громад, де ОМС не спроможні здійснити її самостійно.

3. Пунктом 3 Порядку визначено, що ОМС із веб-ресурсу «Прихисток» формують та оновлюють реєстр жилих приміщень, доступних для безоплатного розміщення ВПО, у відповідних адміністративно-територіальних одиницях.

По-перше, відповідно до чинного законодавства поняття «адміністративно-територіальна одиниця» може застосовуватися лише до районів, областей, АР Крим, міст Києва та Севастополя. Сільська, селищна, міська територіальна громада не є адміністративно-територіальною одиницею. Тому, не зрозуміло якого саме рівня реєстр повинні формувати ОМС відповідно до Порядку. Пропонуємо уточнити вищезазначену норму.

По-друге, веб-ресурс «Прихисток» не дає можливість ні формувати реєстр, ні виокремлювати з нього інформацію в межах територіальної громади (лише в межах області). Тобто, відповідно до Порядку ОМС повинні щодня «вручну» заповнювати та оновлювати відповідний власний реєстр із веб-ресурсу «Прихисток». Такі дії є надзвичайно ресурсозатратним і сумнівно доцільними в контексті ефективного використання праці посадових осіб місцевого самоврядування під час війни.

Пропонуємо або доопрацювати веб-ресурс «Прихисток» (з метою автоматичного формування та оновлення реєстрів), або виключити обов'язок щодо формування та оновлення ОМС вищезазначеного реєстру.

4. Порядок уповноважує виконавчі комітети сільських, селищних, міських рад на відповідні дії: внесення відомостей щодо приміщень приватного житлового фонду, формування та оновлення реєстру, прийняття та розгляд заяв, визначення обсягу

компенсації, надання інформації обласній військовій адміністрації. Зазначені повноваження, на думку АМУ, не є компетенцією виконкому і не повинні покладатись саме на виконкоми відповідно до їх повноважень, визначених законами України. Крім того, відповідно до статті 53 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» основною формою роботи виконкому є його засідання. Така форма роботи значно уповільнює процедуру прийняття рішень, що, у випадку із соціальним захистом ВПО, є неприйнятним.

Пропонуємо по тексту Порядку поняття «виконавчий комітет» замінити на «виконавчий орган» як більш загальне поняття, що включає в себе відповідно до статті 11 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» виконавчі комітети, відділи, управління та інші створювані радами виконавчі органи.

5. Порядок не передбачає надання відповідної компенсації на території міста Києва. По-перше, у Київській міській раді відсутній виконавчий комітет, а повноваження виконавчих органів здійснюють Київська міська державна адміністрація та районні в місті Києві державні адміністрації. По-друге, Київ є окремою адміністративно-територіальною одиницею та не входить в Київську область, тому виконати норму 5 Порядку, згідно з якою ОМС подають інформацію до обласної військової адміністрації, неможливо. На думку АМУ, враховуючи ситуацію в Україні та те, що на території міста Києва уже розміщуються ВПО, не включення міста Києва в систему надання відповідної компенсації є не виправданим рішенням.

Пропонуємо передбачити можливість отримання компенсації витрат за тимчасове розміщення ВПО особам на території міста Києва.

Просимо Вас, вельмишановний Денисе Анатолійовичу, врахувати вищезазначені пропозиції АМУ щодо внесення змін до Урядової постанови № 333 з метою якісного та повноцінного виконання на всій території України державних програм соціального захисту ВПО.

З повагою

Виконавчий директор

Олександр СЛОБОЖАН